

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Bratrství Čechů a Slováků, Bystřice pod
Hostýnem, Pod Zábřehem 1100, okres Kroměříž**

Adresa: Pod Zábřehem 1100, 768 61 Bystřice pod Hostýnem

Identifikátor školy: 600 118 495

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 8. únor 2002

Čj.	152 35/02-5049
Signatura	oo2cv117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bratrství Čechů a Slováků, Pod Zábřehem 1100, Bystřice pod Hostýnem, okres Kroměříž měla k 30. září 2001 793 žáky ve 33 třídách. Tato skutečnost odpovídá kapacitě uváděné v rozhodnutí zařazující zařízení do sítě škol (vydané s čj. 02/00-Ss k 1. 7. 2000).

Je školou s právní subjektivitou. Pracuje v 1. - 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20, v II. A, IV. A a V. A podle téhož programu s rozšířenou výukou jazyků. Na druhém stupni je realizován ve všech ročnících vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, v A třídách jeho varianta pro rozšířené vyučování jazyků (schváleno pod čj. 16333/96-22-21), v B třídách varianta pro rozšířenou výuku tělesné výchovy (schváleno pod čj. 29738/96-22-50).

Je řízena od školního r. 1999/2000 jednou ředitelkou. Kromě žáků z Bystřice pod Hostýnem do ní dojíždějí žáci z 19 obcí (celkem 227 žáků).

Orientační kontrola ČŠI byla zaměřena na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a na hodnocení podmínek výuky v matematice na obou stupních školy a na druhém stupni v dějepise a zeměpise. Součástí kontroly byla i zjištění o prevenci sociálně patologických jevů. Pro objektivitu zjištění byl zadán i dotazník pro rodiče (dle metodiky ČŠI).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika na prvním stupni

Škola pracovala ve všech třídách prvního stupně podle programu Obecná škola. Počty hodin realizované podle týdenního rozvrhu hodin byly v souladu s učebními plány, probírané učivo odpovídalo osnovám. Tematické plány, zpracované po ročnících, zajišťovaly návaznost učiva. Oblast úvodní i průběžné motivace a aktivizace žáků k maximálním výkonům byla méně promyšlená zejména v 5. ročnících. Výukové cíle byly stanoveny v souladu s obsahem učiva. Použití pomůcek bylo plánováno v menší míře, což odpovídalo převažujícím frontálním metodám práce. Pro žáky se specifickými potřebami byly připraveny zvláštní úkoly (v I. třídě pro žáka postiženého). Plánování a příprava výuky byla hodnocena jako velmi dobrá.

V jedné III. třídě a v 5. ročníku ve všech třídách byla výuka prováděna pracovníky bez požadované pedagogické a odborné způsobilosti. Tato skutečnost se projevila zejména v oblastech organizace výuky a volbě metod, částečně i komunikaci a interakci ve třídě.

Učebny byly světlé, dostatečně veliké a prostředí pro výuku bylo estetické. Ve třídách umístěných v pavilonu prvního stupně byly v zadních částech oddělené herny, které sloužily pouze jako sklady pomůcek. Třídy byly pro výuku matematiky málo podnětné, bylo využito minimum didaktických obrazů i jiných dvojrozměrných pomůcek. Ve všech byla umístěna číselná osa, v nejnižších ročnících počítadlo. Byly vybaveny didaktickou technikou, kterou učitelé nepoužili. V 5. ročníku byly demonstrovány zlomky na plastových modelech. Počítač ve třídě byl k dispozici integrovanému žákovi. Psychohygienické podmínky byly zlepšovány formou krátkých relaxačních chvil s cvičením nebo se zpěvem. V nižších ročnících byla relaxace zajištěna i střídáním náročnějších a volnějších aktivit. Pohyb po třídě byl ojedinělý. Podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Zejména v 5. ročníku celkové pojetí výuky odpovídalo spíše programu Základní škola. Organizační formy a metody typické pro program Obecné školy nebyly pozorovány vůbec, drobné prvky pak v nižších ročnících. Ve III. třídě byla využita metoda dramatické výchovy. Převažovala frontální výuka, největší prostor byl dán opakování a procvičení učiva.

V některých částech se projevily drobné nedostatky efektivity vzhledem k nejasně stanoveným výukovým cílům. Nové učivo navazovalo na dřívější znalosti žáků i jejich vlastní zkušenosti. Vlastní názor mohli žáci projevit především při práci se slovními úlohami a při práci s chybou zejména v 5. ročníku k upevnění matematického myšlení a logické úvahy. Formy skupinové práce a kooperativního učení bylo využito v malé míře. Většinou vyučovacích jednotek matematiky nechybělo závěrečné shrnutí učiva, zpětná vazba o splnění stanovených cílů. Oblast organizace a metod výuky byla hodnocena jako velmi dobrá.

Vstupní motivační metody byly mnohdy redukovány na seznámení žáků s probíraným učivem, u nejmenších bylo použito navození pracovní atmosféry vyprávěním nebo zpěvem písničky. Převažovala průběžná motivace. Efektivně bylo užíváno zpětné vazby, bylo podporováno vzájemné hodnocení a sebereflexe žáků. Četnost známek v žákovských knížkách byla dostačující. Oblast motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Učitelé se snažili vytvořit ve třídách přátelskou pracovní atmosféru. Stanovená pravidla chování byla respektována, vyučující neměli problémy s udržením kázně. Úroveň verbální i neverbální komunikace učitelů byla závislá na délce praxe a zkušenostech. Její prostředky byly ve výuce úspěšně využívány i k rozvoji komunikativních dovedností u žáků. Komunikace a interakce byla velmi dobrá.

Úroveň výuky matematiky na prvním stupni hodnotí ČŠI přes dílčí nedostatky v pojetí Obecné školy, projevující se nejvíce v pátém ročníku, celkově jako velmi dobrou.

Matematika na druhém stupni

Časová dotace věnovaná matematice na tomto stupni odpovídá zvolenému učebnímu plánu a jeho přijatým variantám pro třídy s rozšířenou výukou jazyků a tělesné výchovy. V každém ročníku je matematice vyučováno 4 hodiny týdně. Část žáků 9. ročníku si prohlubuje své matematické znalosti v nepovinném předmětu cvičení z matematiky. Učitelé vypracovali dle pokynů vedení školy tematické plány. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami, školou stanovený časový harmonogram se ve všech ročnících plní. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. Příprava jednotlivých vyučujících měla rozdílnou úroveň, na většinu hospitovaných hodin byla kvalitní. Problematikou vyučování matematiky spolu s fyzikou a informatikou se zabývá jedna předmětová komise. Plánování a příprava výuky byla velmi dobrá.

Osm vyučujících matematiky v 6. - 9. ročníku je plně odborně a pedagogicky způsobilých, jedna učitelka je pouze odborně způsobilá, což se nijak neodrazilo na kvalitě její výuky. Žádný z pedagogů není začínající. Úroveň jejich práce je hodnocena při hospitacích vedení školy, o výsledcích vypovídají kontrolní práce, které jsou žákům zadávány každé čtvrtletí, a také opakovaně velmi dobré výsledky v soutěžích Matematická olympiáda, Pythagoriáda a dalších. Učitelé matematiky se zúčastňují školení pořádaných Pedagogickým centrem Zlín a studují odborné časopisy a literaturu, jež má škola k dispozici. Hodiny matematiky probíhaly v kmenových třídách, které byly pěkně upravené. Předmět je zařazen v rozvrhu hodin zpravidla na první až čtvrtou vyučovací hodinu. Odbornou pracovnu škola nemá. Ve všech učebnách jsou funkčně umístěny rýsovací potřeby. Kabinet matematiky je vybaven staršími tradičními pomůckami. V hodinách byly využity rýsovací potřeby, předtištěné listy s úkoly, modely geometrických těles, nástěnná číselná osa, žákovská číselná osa a další materiály k výuce vyrobené pedagogy a žáky. V některých hodinách byl využit zpětný projektor na promítání folií, které si učitelé sami připravili. Žáci všech ročníků mají na sebe navazující několikadílné učebnice doplněné sbírkou příkladů. Vyučování probíhalo ve všech sledovaných hodinách v klidné atmosféře. Podmínky pro výuku matematiky byly velmi dobré.

Vyučující vedli všechny sledované hodiny frontálním způsobem, v jednom případě byla zařazena skupinová práce. Většinu času žáci pracovali pod přímým vedením učitele, prostor pro samostatné a aktivní učení byl velmi malý. Samostatné práce si žáci zpravidla sami vyhodnotili dle pokynů vyučujícího. Zadávaní diferencovaných úloh nebo příkladů navíc se vyskytlo pouze výjimečně, rychlejší žáci čekali, až úkol dokončí i ostatní. Ve sledovaných hodinách byl dostatek času na pochopení a procvičení učiva, u rychlejších žáků nebylo někdy účelně využito vyučovacího času. Členění většiny hodin bylo funkční, tempo zpravidla odpovídající, někdy spíše pomalé, relaxační chvílky nebyly zařazeny. Výuka probíhala věcně a odborně správně. Při práci učitelů byl pozorován individuální přístup k žákům. Všichni mají možnost konzultací. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako průměrné.

V úvodu hodin učitelé sdělili cíl hodiny, zpravidla ho také zapsali na tabuli a žáci do sešitu. Pak většinou následovalo opakování učiva z minulé hodiny, případně kontrola domácího úkolu. Ve sledovaných hodinách téměř nebyla pozorována vstupní ani průběžná motivace. V polovině hospitovaných hodin bylo využito spojení probíraného učiva s praxí, případně z jiných předmětů. Všichni vyučující průběžně sledovali stupeň zvládnutí učiva, žáci byli vedeni k sebehodnocení. V žákovských knížkách všech tříd je dostatek známek z matematiky, zápisy informující rodiče jsou konkrétní. Ne všechny sešity byly učiteli kontrolovány. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Pěkný vztah pedagogů k žákům ovlivňoval jejich pozitivní postoj k výuce. Převážnou část hodin však hovořili učitelé, žáci pouze odpovídali na otázky, mnozí nekomunikovali vůbec. Pouze v některých hodinách byla pozorována snaha o cílený rozvoj komunikativních dovedností. Žáci neměli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, možnost rozvoje kooperace byla velmi malá. Učitelé respektovali osobnost žáků. V žádné z hodin nebyla porušována dohodnutá pravidla komunikace. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

Výuka tohoto předmětu probíhá podle osnov přijatých variant učebního programu Základní škola. V souladu s ním je i časová týdenní dotace ve všech ročnících druhého stupně. Rozvržení učiva formou tematických plánů si zpracovává každý vyučující tohoto předmětu sám, zohledňuje v něm časovou týdenní dotaci v souběžných ročnících a konzultuje jeho obsah prostřednictvím předmětové komise dějepisu. Jsou zpracovány pro celý cyklus druhého stupně. Plánování jednotlivých hodin bylo odborné a kreativní. Nechyběla zde analýza důležitosti sdělovaných fakt a zejména objasnění vztahů mezi nimi. Ve většině vyučovacích celků nebyla zanedbána ani příprava materiálního zajištění, učitelky si samy zpracovávaly materiály pro samostatnou a skupinovou práci, donášely do tříd další publikace k daným tématům. Koncepce výuky promýšlela spojení poznatků regionálních s dějinami národními, evropskými a světovými. Řada plánovaných úkolů a činností rozvíjela školou právě realizovaný projekt „Naši sousedé“, který vychází z čestného názvu školy a obohacuje jej o celoevropský prvek. Z tohoto pohledu lze oblast plánování a přípravy výuky dějepisu označit za vynikající.

Předmětu vyučují učitelky s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí, většina z nich má nejen léty dané zkušenosti, ale je ochotna svou odbornost dále rozšiřovat dostupnými formami studia. Tato skutečnost má na výuku velmi pozitivní vliv.

Škola nemá specializovanou dějepisnou učebnu, má kabinet pro uložení pomůcek. Pozorované hodiny probíhaly s nenásilně užívanými klasickými názornými pomůckami i těmi, které si

připravují samotné vyučující. Dobře jsou zvoleny učebnice (v navazující řadě, s pracovními sešity). Zatím jsou jimi vybaveny pouze 6. a 7. ročníky. Počítačové programy ani klasická didaktická technika využívána nebyla. Za největší pozitivum školy je třeba označit zřízení tzv. studovny. V ní mají učitelé i žáci přehledně dostupnou odbornou literaturu, bohatě ji pro sledovaný obor využívají (nejen pro referáty žáků). V téže místnosti je k dispozici i počítač s připojením na internet.

Učebny jsou dostatečné svou velikostí, podnětnost prostředí některých z nich je pro výuku dějepisu maximálně zvyšována díky výzdobě spojené s tímto oborem. V navštívených třídách i na chodbách školy se žáci prezentují svými pracemi vztahujícími se k regionalistice a výše uvedenému projektu. Atmosféra vyučovacích hodin byla ovlivněna klidným způsobem vedení práce i zkušenostmi většiny učitelů. Podmínky výuky byly velmi dobré.

Zvolené vyučovací postupy i struktura hodin byly koncipovány tak, aby byly probrány i procvičeny starší i nové poznatky. Byly předávány ve většině hodin v přiměřené míře, pestrou metodikou. Frontální výuka, postavená na výkladu, byla prokládána problémovými otázkami. Při zkoušení i orientačním opakování žáci prokazovali pěkné znalosti i dovednost spojovat fakta a vyvozovat závěry. Samostatná práce je učila vyhledávat poznatky v odborném textu učebnice, ale i v jiných publikacích. Pozitivem bylo následné vybízení k vlastnímu samostatnému vyjádření k problematice. Bylo dbáno na důkladné objasnění všech užívaných historických pojmů. Vycházelo se z poznatků, které žáci mají z exkurzí i běžného života. Někdy však výklad učitele brzdil aktivitu žáků a neumožňoval jim úspěšné uplatnění každého z nich při poznávání nového, což v jedné vyučovací hodině vedlo až k projevům nekázně. Organizace, formy a metody výuky byly velmi dobré.

Motivace na začátku některých vyučovacích hodin chyběla, pouze bylo sděleno téma, jindy však využívala přirozené zvědavosti dětí, vycházela z úryvků beletrie vztahujících se k příslušným historickým událostem. Proces učení byl kladně ovlivňován užívanou pochvalou a povzbuzením. S eventuální chybou učitelky pracovaly velmi trpělivě, dokud žáka návodnými otázkami nepřivedly k vyjasnění problému. Individuální dispozice jedinců tím byly učitelkami respektovány. Četnost informací o prospěchu žáků zapsaná v žákovských knížkách je dostatečná. Oblast motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly založeny na respektu, důvěře a úctě k odborným kvalitám dospělých, to bylo pozorovatelné i ve vyšších ročnících. Ve většině tříd byla příznivá pracovní atmosféra. Pozitivem byla i pozornost věnovaná rozvoji individuálních komunikativních dovedností žáků, vyžadováním odpovědí celou větou při orientačním opakování, ale i při delším mluvním projevu během individuálního zkoušení u tabule. Pouze v jedné hodině dějepisu byly pozorovány projevy nekázně, což bylo ovlivněno i zařazením výuky v koncové hodině a složením třídy. Oblast interakce a komunikace je možno hodnotit jako velmi dobrou.

Výuku dějepisu hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Zeměpis

Výuka zeměpisu byla sledována ve všech ročnících druhého stupně. Časová dotace odpovídá zvolenému učebnímu plánu a jeho přijatým variantám. Žáci, kteří se učí podle učebnímu plánu Základní škola mají v 6., 7. a v 8. ročníku po dvou hodinách týdně, v 9. jednu hodinu. Žáci, kteří navštěvují třídy s rozšířenou výukou jazyků nebo s rozšířenou výukou tělesné výchovy, mají v 6. a v 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. a v 8. jednu hodinu. Část žáků 8. a 9. ročníku si rozvíjí své zeměpisné znalosti a dovednosti ve volitelném předmětu seminář a praktikum ze zeměpisu. Učitelé vypracovali funkční tematické plány. Obsah učiva je v souladu s učebními

osnovami, školou vypracovaný časový harmonogram je ve všech ročních plněn. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. Předmětová komise zeměpisu řeší úkoly spojené s vyučováním tohoto oboru, vybavením kabinetu a zabývá se přípravou soutěží a exkurzí. Příprava vyučujících na výuku byla odpovědná. Plánování a příprava na výuku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Zeměpis vyučují dva pedagogové, oba odborně a pedagogicky způsobilí, žádný z nich není začínající. Úroveň jejich práce je hodnocena při hospitacích vedením školy, dále o její kvalitě vypovídají velmi dobré výsledky v zeměpisné olympiádě. Oba učitelé se zúčastňují školení pořádaných Pedagogickým centrem Zlín a studují, kromě jiného, také geografické časopisy, které má škola předplaceny. Původní pracovna zeměpisu slouží nyní z prostorových důvodů také jako kmenová třída. Proto v ní probíhá pouze část vyučovacích hodin zeměpisu. Výukové prostory byly pěkně upravené. Odborná pracovna je velmi dobře a funkčně vybavená, své místo zde má většina pomůcek do zeměpisu, didaktická technika a televizor s videem. Kabinet, kde jsou umístěny ostatní pomůcky, slouží i jiným předmětům. Při práci byly využity mapy, různé atlasy, zeměpisné tabulky nástěnné i ostatní obrazové materiály, knihy, natištěné i žáky vyrobené pomůcky k výuce. V některých hodinách byl využit zpětný projektor na promítání folií, které si učitelé sami pro školní práci připravili. Žáci používají učebnice z různých nakladatelství. Atlasy mají k dispozici pouze při výuce ve škole. Vyučování probíhalo vždy v klidné atmosféře. Předmět je zařazen v rozvrhu hodin na první až šestou vyučovací hodinu. Podmínky pro výuku zeměpisu byly velmi dobré.

Vyučující vyváženě střídali frontální práci se samostatnou. Žáci měli poměrně velký prostor pro samostatné a aktivní učení. Úkoly byly zadávány různými formami. Nebyly ale diferencovány s ohledem na specifické schopnosti jednotlivých žáků. Členění hospitovaných hodin bylo funkční, tempo odpovídající, relaxační chvílky nebyly zařazeny. Učivo bylo prezentováno odborně správně, srozumitelně, se snahou o aktivní osvojování. Rozvíjela se tím i schopnost orientace v dané problematice a vyvozování souvislostí. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách sdělili vyučující žákům cíl hodiny. Následně jej zapsali na tabuli. V každé hodině bylo zařazeno prověřování výchozích znalostí, buď frontálně, nebo ústním zkoušením žáků. Vstupní i průběžná motivace byly málo výrazné. Ve všech hodinách byly zařazeny aktuality vztahující se k zeměpisnému učivu. Podíleli se na tom učitelé i žáci. V žákovských knížkách je dostatek zámků ze zeměpisu, zápisy informující rodiče jsou většinou konkrétní. Vedení sešitů je na velmi dobré úrovni, učitelé je průběžně kontrolují. Část žáků se každoročně zapojuje do zeměpisné olympiády a zeměpisné soutěže pořádané ve škole. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Žáci přistupovali k výuce pozitivně, pracovali se zaujetím a snahou o co nejlepší výsledek. Ve všech hodinách se učitelé snažili o rozvoj jejich komunikativních dovedností, přesto někteří z nich často odpovídali jednoslovně. Byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků, čehož někteří z nich využívali. Při hospitacích bylo pozorováno, že vztahy mezi všemi zúčastněnými jsou založeny na vzájemné úctě a respektu. Chování žáků bylo ukázněné, respektovali dohodnutá pravidla. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka zeměpisu je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Škola plnila ve všech sledovaných předmětech osnovy přijatých učebních programů. Jako problematickou vidí ČŠI realizaci Obecné školy na prvním stupni, zejména ve spojení

s odbornou výukou v 5. ročnících. Práce ve vyučovacích hodinách byla velmi dobře materiálně i personálně zabezpečena. Pozorovaná práce se žáky byla většinou tradiční, velmi závisela na osobnosti a erudovanosti učitele. Byly však pozorovány i prvky moderních pedagogických metod, jejich užití bylo promyšlené a funkční.

Také komunikace mezi učiteli a žáky svědčila o snaze rozvíjet pozitivní vztahy a pěstovat příznivé klima školy.

Celkově lze výchovně vzdělávací práci ve sledované oblasti označit za velmi dobrou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

V Koncepci školy jsou písemně zpracovány záměry a prioritní výchovně vzdělávací cíle ve výhledu několika let. Vychází ze znalosti prostředí a podmínek školy. Je stanovena strategie školy a její zaměření, z pohledu sledovaných předmětů zejména na oblast výpočetní techniky a využití internetu.

Rozdílný výběr vzdělávacích programů (pro první stupeň Obecná škola a pro druhý stupeň Základní škola) poněkud odporuje deklarované koncepci, zejména cíli vytvořit kontinuální výchovný a vzdělávací systém. Zvláště negativně se to projevuje při snaze propojení prvního a druhého stupně formou odborné výuky (avšak učiteli bez předepsané pedagogické i odborné způsobilosti) v 5. ročnících.

Plánování na letošní školní rok vychází z řádné analýzy a také ze závěrů výroční zprávy za minulý školní rok. Výchovně vzdělávací plán školy - školní rok 2001/2002 je souborem dílčích plánů. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků a další dokumenty upravující organizaci školního roku stanovují velmi podrobně i cíle pro práci sledovaných metodických orgánů. V jednotlivých oblastech včetně ekonomické a materiální jsou stanoveny střednědobé i dlouhodobé cíle a také konkrétní, adresné a termínované úkoly k jejich dosažení. Pracovníci školy se aktivně podílejí na sestavování plánu. V rámci práce metodických orgánů sledovaných předmětů připravují soutěže, sledují výsledky výchovně vzdělávací práce a v souladu s koncepčním zaměřením řeší aktuální metodické problémy. Upraven je zde i způsob spolupráce s rodiči a veřejností.

Ve srovnání s ostatními školami je soubor plánů pro činnost zařízení příkladně zpracován, ačkoliv ředitelka je ve funkci druhým rokem.

Plán výuky matematiky, dějepisu a zeměpisu probíhá podle výše uvedených učebních dokumentů, časová dotace jednotlivých předmětů je dodržena. Plány metodických orgánů vycházejí z obecně daných cílů práce školy.

Péče o integrované žáky je zajištěna, individuální plány jsou řádně zpracovány. Při vyučování žáků postižených tělesně je využíváno pomoci asistentů. Škola zajišťuje i zvláštní materiální podmínky jejich výuky (počítače, zvláštní pomůcky, nábytek).

Koncepční záměry a forma zpracování plánu práce celé školy je vynikající. Z pohledu sledovaných předmětů a zejména matematiky na prvním stupni je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Škola má jasně stanovenou organizační strukturu s přesně vymezenými kompetencemi jednotlivých pracovníků. Organizační řád je součástí plánu školy. Písemně stanovila ředitelka

školy pracovní náplň vnitřním předpisem všem, kdo zastávají jakoukoliv funkci. Konkrétní aktuální organizační pokyny se dozvídají jednotliví pracovníci včas a přesně. Jasná jsou i pravidla vymezující i další interní předpisy, z nichž je třeba jmenovat Vnitřní řád pro žáky a školní řád pro pedagogy. Všechny tyto dokumenty se průběžně po projednání v pedagogické radě aktualizují.

V čele školy stojí tým vedený ředitelkou a jejími dvěma zástupci. V jejich pracovní náplni je také sledování náplně tematických plánů pro jednotlivé předměty a následně i realizace přijatých výše taxativně vyjmenovaných učebních plánů a jejich variant. Každý z nich má specifikovanou oblast, za niž zodpovídá. Z pohledu této kontroly (matematiky v 1. - 5. ročnících) se jeví jako méně vhodná chybějící pedagogická a odborná způsobilost někoho z členů vedení pro výuku na prvním stupni. Dle potřeby organizace práce ve sledovaných oblastech jsou dále zváni odborníci pro řešení rozmanitých dílčích úkolů (výchovná poradkyně, preventistka sociálně patologických jevů, vedoucí předmětových komisí, metodického sdružení, školník a pod.). Velkou pomocí je všem pedagogickým pracovníkům i školní psycholožka.

Hlavním poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada, která se mimo jiného zabývá i výsledky výuky sledovaných předmětů. Podle zápisů z jejích jednání je na ní hovořeno zejména o prospěchu a chování jednotlivých žáků, pozornost je věnována i závěrům z hospitační činnosti a koncepčním záměrům školy. Jsou zde naznačena i obecně pedagogická témata, zejména ta, která se dotýkají školou právě aktuálně řešených otázek výchovy a vzdělávání.

Dalším opěrným bodem organizační struktury jsou metodické orgány. Ve sledované oblasti je to metodické sdružení prvního stupně, předmětové komise matematiky, informatiky a fyziky, dějepisu a zeměpisu pro druhý stupeň. Ze zápisů o oblasti sledované ČŠI vyplývá, že jsou pro vedení školy odborným garantem. Jejich činnost není formální. Při návštěvě školní budovy může každý z rodičů konkrétní práce dětí z daných oborů zhlédnout na specializovaných nástěnkách.

Povinná dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech. Zjištěny byly pouze ojedinělé nedostatky v prepisech číselných údajů. Rozvrh platný pro tento školní rok odpovídá přijatým učebním plánům, vykazuje pouze některé drobné prohřešky proti psychohygienickým zásadám, jako je umístění hodin matematiky do 4. a 5. vyučovací hodiny (I. A, V. A a D), kumulace naukových nebo výchovných předmětů v jednom dni (V. D).

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 má velmi dobrou úroveň. Je zpracována v souladu s osnovou danou příslušnou legislativou. Kromě analýzy dosaženého stavu naznačuje i perspektivy dalšího vývoje a umožňuje ředitelce školy plánovat výchovně vzdělávací práci. Výroční zpráva byla projednána a schválena Radou školy dne 23. 8. 2001. Rozhodnutí ředitelky školy jsou jasná, odpovídají dikci zákonů. Osobní data zaměstnanců i žáků jsou zabezpečena proti zneužití.

Způsob předávání informací ve škole je funkční. Rodiče jsou dostatečně informováni, o prospěchu a chování svých dětí se písemně dozvídají prostřednictvím žakovských knížek a deníčků, ústně na schůzkách Klubu rodičů. Přípomínky a náměty rodičů jsou vítány, je jim věnována velká pozornost. Novinkou jsou společné konzultace rodičů a dětí s učiteli. Ředitelka školy se pravidelně zapojuje do jednání při řešení výchovných problémů, ochotně odpovídá na případné dotazy zákonných zástupců, konzultuje s dalšími institucemi. Podněty získává i prostřednictvím vlastních dotazníků pro rodiče.

Škola se vůči veřejnosti otevírá řadou aktivit dobře prezentovaných ve výroční zprávě. Informuje o své činnosti prostřednictvím místního tisku, zejména Zpravodaje města Bystřice pod Hostýnem.

Spolupráci se zřizovatelem je možno označit za maximálně vstřícnou v rámci daném finančními možnostmi. Spolupráci s nově vzniklými orgány státní správy nelze zatím hodnotit.

Kvalitu a funkčnost vnitřního organizačního uspořádání školy a jejích informačních systémů hodnotí ČŠI jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení pracovníků vychází z plánů, průběžná kontrola plnění jednotlivých úkolů je podkladem pro další organizační činnosti. Část řídicích kompetencí je delegována na zástupce, čímž je zajištěna funkčnost a pružnost přenosu potřebných informací a okamžitého řešení vzniklých situací. Vedení prvního stupně se výrazně opírá o práci metodického sdružení i vzhledem k tomu, že příslušný zástupce nemá potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Zástupkyně ředitele řídí operativně s předmětovými komisemi druhý stupeň. Výuku dějepisu sleduje přímo ředitelka vzhledem k vlastní odbornosti.

K řešení problémů vedení často využívá osobního jednání s pracovníky. Snaha o zapojení všech zejména do vytváření plánů výchovně vzdělávací práce svědčí o participativním a demokratickým přístupem k řízení školy. Vedení systematicky motivačně působí prostřednictvím kontrolních mechanismů zejména v oblasti výchovně vzdělávací práce.

O další vzdělávání ze strany pracovníků je přiměřený zájem. Plán dalšího vzdělávání obsahuje přehled akcí, grafické vyjádření četností účasti jednotlivých pracovníků. Učitelé jsou na akce podle potřeby vysíláni, některé jsou pořádány v prostorách školy. Z přehledů vyplývá účast na akcích se vztahem ke sledovaným předmětům (např. specifické poruchy učení v matematice, Židé v minulosti, setkání vedoucích předmětových komisí zeměpisu a dějepisu, metodického sdružení v rámci okresu).

Kritéria osobního hodnocení jsou stanovena, všichni pracovníci s nimi byli prokazatelně seznámeni. Ředitelka má zpracován vlastní přesnější systém hodnocení. Vyučující matematiky jsou zvýhodněni v souvislosti s opravami sešitů. Motivování jsou také správci sbírek a odborných učeben (naukové předměty), stejně tak vedoucí příslušných předmětových komisí i metodického sdružení prvního stupně. Kritériem je i mimoškolní činnost učitelů, účast a pořádání soutěží apod.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má na školní rok 2001/2002 velmi dobře zpracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti zahrnující všechny potřebné oblasti. Uvádí zodpovědné pracovníky a termíny.

Ředitelka školy kontroluje převážně humanitní předměty, dále pak výuku na prvním stupni a u začínajících učitelů. Jeden z jejích zástupců se zaměřuje na hospitační činnost na prvním stupni a zeměpis, zástupkyně kontroluje především práci matematiků na druhém stupni. Zápisy z hospitací jsou obsažné, mají velmi dobrou vypovídající hodnotu. Hospitovaný je při pohospitačním pohovoru seznámen s hodnocením, což je potvrzeno podpisem. Ze zjištění ČŠI vyplývá, že ne všechny připomínky z pohospitačních pohovorů vedení školy s učiteli jsou vyučujícími respektovány.

Účinnost vzdělávání matematiky i některých dalších předmětů je ověřována vlastními prověrkami, které jsou zadávány zpravidla stejné v jednom ročníku a jejich výsledky porovnávány. Ke srovnání s ostatními školami dochází při soutěžích matematiky, zeměpisu, dějepisu i ostatních. V některých škola dosahuje velmi pěkných výsledků na okresní i krajské úrovni. Rozbor výsledků kontrolní a hospitační činnosti je součástí každé porady

pedagogických pracovníků školy.

Kontrolní mechanismy, jejich systém, rozsah a účinnost jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy má jasnou představu o dalším rozvoji školy ve sledovaných oblastech. Tuto svou práci koncepčně plánuje. Organizační struktura je promyšlená, funkční. Vynikající je i vedení jednotlivých pracovníků, snaha motivovat je do další kvalitní práce. Zanedbána není ani kontrolní činnost.

Celkově jsou dle popsaných skutečností podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

V rámci této kontroly byla prováděna část tematické inspekce zaměřené na sledování účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních a hodnocení využívání metodických pokynů MŠMT čj. 14 514/2000-51 a čj. 28 275/2000/22 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Škola oba výše uvedené metodické pokyny rozpracovala na podmínky svého zařízení. Ředitelka pověřila koordinací školní metodičku prevence a výchovnou poradkyni. Jejich pracovní náplň stanovila písemně. Účinnost je ověřována. S plánem i jednotlivými metodickými pokyny byli pedagogové průkazně seznámeni. Do systému jsou vtahováni i žáci prostřednictvím své Žákovské rady, školního rádia, schránky důvěry. Vytvořili i vlastní Chartu proti šikaně a jednotlivé třídy si zpracovaly pravidla soužití ve třídě.

Ve srovnání s jinými školami se tato nesoustředí pouze na oblast informovanosti žáků, ale snaží se prevenci realizovat v pestré nabídce aktivit pro volný čas a zejména v promyšlených dlouhodobých projektech („Naši sousedé“). Výchova schopnosti každého žáka umět se orientovat ve stále se měnícím světě je podpořena tím, že škola vybudovala všem přístupnou studovnu s možností připojení na internet. Jednotlivá témata jsou citlivě zařazována i do výuky většiny předmětů. Pro pěstování pozitivních vztahů je zejména v nově vzniklých kolektivech druhého stupně uplatňován program tzv. Prolamování ledů, jsou pořádány kurzy společenské výchovy a tance a další.

Pozitivně lze hodnotit i to, že se prevence zaměřuje na všechny oblasti, tj. i na kriminalitu, záškoláctví, drogy, xenofobii, rasismus a intoleranci. Zvýšená pozornost je věnována problematice šikany. Škola se s projevy některých výše uvedených jevů setkala a dokázala je citlivě řešit.

Na základě prvního výše jmenovaného metodického pokynu probíhá i další vzdělávání školní metodičky prevence i ostatních členů pedagogického sboru. Škola má pro potřeby konzultací a případného řešení problémů svou vlastní psycholožku.

Rodiče jsou o aktivitách školy přiměřeně informováni, je organizována osvěta směřující k jejich orientaci v této problematice. Zároveň je zohledňováno, že mnohé tyto jevy jsou pro zákonné zástupce důvěrné a citlivé a nelze je jmenovitě prezentovat veřejnosti.

Prevence se opírá o dobře formulované body ve školním řádu, které se vyjadřují k právům žáků na ochranu. Za porušení jsou zde stanoveny i sankce.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je v prevenci daných jevů funkční.

Dotazník pro rodiče

Dotazník pro rodiče odevzdalo 94,7 % respondentů z 33 tříd 1. - 9 ročníků. Ve všech sledovaných ukazatelích převažuje pozitivní hodnocení práce školy. Nejlépe je hodnocena informační služba pro rodiče, dále pak sociální vztahy mezi spolužáky, psychohygienické podmínky školy, způsoby hodnocení žáka, úroveň vzdělávání, přijatý vzdělávací program, kvalita výchovného poradenství, vztahy mezi žáky a učiteli, hodnocení dalších aktivit a výsledků vzdělávání. Relativně kriticky jsou hodnoceny materiálně technické podmínky školy. Ve slovních formulacích rodiče často chválili úroveň vzdělávání, nabídku volitelných a nepovinných předmětů, zájmových kroužků, vztah učitelů k žákům, zřízení studovny, nabídku mléčných výrobků a školní stravování. Náměty na zlepšení byly různorodé, opakoval se požadavek doučování špatně prospívajících žáků.

V hodnocení školy rodičovskou veřejností značně převažovala pozitiva. Poznatky rodičů jsou ve shodě se zjištěním České školní inspekce.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol od 1. 7. 2000 s čj. 02/00-Ss
- Rozvrh hodin platný pro školní rok 2001/2002
- Výjimka upravující režim vyučovacího dne ze dne 9. 10. 2001 s čj. 26 547/2001-22
- Žádost o udělení výjimky při organizaci vyučování ze dne 10. 9. 2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Třídní knihy vedené ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002
- Tematické a časové plány sledovaných předmětů pro první a druhý stupeň ve školním roce 2001/2002
- Zápisy z jednání předmětových komisí sledovaných předmětů v dané škole
- Řád školy pro žáky pro školní rok 2001/2002
- Řád školy pro učitele pro školní rok 2001/2002
- Organizační směrnice ZŠ pro školní rok 2001/2002
- Rozvrh dozorů pro školní rok 2001/2002
- Kniha úrazů, zápisy ve školním roce 2001/2002
- Dokumentace žáků se specifickými výukovými potřebami, individuální výchovně vzdělávací plány
- Zřizovací listina Základní školy Bratrství Čechů a Slováků ze dne 24. 5. 2000
- Výkaz V 3-01, počet žáků k 30. 9. 2001
- Třídní výkazy s katalogovými listy platné pro školní rok 2001/2002
- Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogů této základní školy, kteří vyučují sledované předměty
- Plán kontrolní činnosti ředitelky školy na školní rok 2001/2002
- Celoroční plán hospitační a kontrolní činnosti ve školním roce 2001/2002

- Hospitační záznamy ředitelky a jejich zástupců ze školního roku 2000/2001, 2001/2002
- Platný tiskopis hospitačních záznamů vedení sledované školy
- Kritéria pro stanovení nenárokových složek platu
- Žákovské knížky a sešity náhodně vybraných žáků
- Školou užívané učebnice pro výuku sledovaných předmětů
- Seznam platných učebnic vydaný MŠMT pro tento školní rok
- Zápisy z pedagogických rad a porad
- Zápisy z jednání metodických orgánů sledovaných předmětů v této škole
- Učební osnovy školou přijatých vzdělávacích programů
- Charta proti šikaně, vytvořená sledovanou základní školou
- Pravidla soužití jednotlivých tříd druhého stupně sledované školy
- Minimální preventivní program, aktualizovaná verze sledované školy pro tento školní rok
- Hospitační záznamy inspekčního týmu
- Koncepce školy
- Výchovně vzdělávací plán školy – školní rok 2001/2002 včetně příloh
- Další vzdělávání ve školním roce 2001/2002 včetně příloh
- Plány práce metodických orgánů sledovaných předmětů pro školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Závěrem lze konstatovat, že škola ve sledovaných předmětech plní osnovy dané zvolenými učebními programy. Ve výuce nebyly zjištěny závažnější odborné ani metodické nedostatky. Je většinou zabezpečena učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kvalita vzdělávání měla ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň.

Vedení školy průběžně realizuje své představy o zaměření a cílech výchovně vzdělávací práce. V organizování se dopouští výše popsaných dílčích chyb v rozvržení předmětů v 5. ročnících, důsledky by se mohly projevit i v odbornosti kontroly prvního stupně. Vedení pracovníků je díky zkušenostem a osobnostním předpokladům vedení školy bez nedostatků.

Z poznatků inspekce dále vyplynulo, že škola velmi dobře zabezpečuje prevenci sociálně patologických jevů a odborně dokáže řešit případy s těmito jevy spojené.

Rodičovský dotazník potvrdil, že mnohé poznatky rodičů jsou ve shodě se zjištěními České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
Členové týmu	Mgr. Roman Hoza	Mgr. Roman Hoza v. r.
	PaedDr. Jana Šopíková	Jana Šopíková v. r.

V Kroměříži dne 27. února 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 2. 2002

Razítko

Ředitelka školy

Blanka Moráčková, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
---------------------------	--

Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>
------------------------	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Odbor školství KÚ Zlínského kraje, Tř. T. Bati 3792, 762 69 Zlín	12. 3. 2002	152-68/02-5049
Zřizovatel: Město Bystřice pod Hostýnem, Masarykovo nám. 137, Bystřice pod Hostýnem	12. 3. 2002	152-69/02-5049
Rada školy, zastoupená ing. M. Oslzlou, Bělidla 1085, Bystřice pod Hostýnem	12. 3. 2002	152-70/02-5049

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.